

ראש דבר.

ליסוד ההוצאה הזאת הונח הנוסח של ספר הכוזרי אשר הוציא ה. הירשפלד עפ"י הרבה כ"י ישנים יחד עם המקור הערבי: Das Buch Alchazari des Abu-l Hassan Jehuda Hallewi im arab. Urtext. sowie in der hebr. Übersetzung des Jehuda ibn Tibbon, Leipzig 1887. את הנוסח של ההוצאה הזאת השויתי אני עם המקור הערבי של הוצאת הירשפלד וע"י זה עלה בידי לתקן הרבה שגיאות ולהפיץ אור על הרבה מבטאים סתומים בהנוסח העברי. יחד עם זה הבאתי בחשבון את התקונים שנעשו בהמקור הערבי ובהנוסח העברי ע"י הפרופ' גולדציהר במאמרו המצוין: "Hirschfelds Buch Alchazari", בהעתון Zeitschrift der deutsch. morgenländ. Gesellschaft כרך 41 עמ' 691 והלאה ואת התקונים שנעשו בהנוסח העברי של הירשפלד ע"י החכם ש. הורוביץ במאמרו: Zur Textkritik des Kusari במאנאטשריפט לפראנקל לשנת 1897 עמ' 264–273 ועמ' 321–312. אבל למרות שהוצאתו של הירשפלד היא היותר מתוקנה והיותר כתאימה עם תביעות המדע מכל ההוצאות שקדמו לה, בכל זאת אנו מוצאים באלו האחרונות לפעמים תכופות נוסחאות יותר נכונות ויותר מתאימות עם המקור הערבי מאשר אצל הירשפלד. עובדא זו היא שהניעתני להשוות עם הנוסח של הוצאת הירשפלד את הדפוסים האחרים של ספר הכוזרי וביחוד את היותר מתוקנים שבהם כמו ספר הכוזרי עם העתקה רומית מאת יוחנן בוקסמורף באזיליא 1660, ספר הכוזרי דפוס פראג עם פירושו של ר' גדליה ברעכער 1838–1840, ספר הכוזרי עם תרגום גרמני מאת דוד קאססעל מהדורה שניה, לייפציג 1869 וספר הכוזרי שיצא לאור ע"י ר' דוד סלוצקי (ב"חכמת ישראל") זרשה 1866.

מהנוסחאות השונות בחרתי באלו המתאימות יותר עם המקור הערבי ועל פיהן תקנתי את הנוסח של הוצאת הירשפלד. בהערות רשמתי את הנוסחאות השונות האלו נכונות לפי דעתי